

ಮಹಾತ್ಮ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದ್ದ 'ಬಾಪೂ ಕುಟ'

ದೇಸಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ತಾಲೀಮಿನ ಶಾಲೆ

ಗಾಂಧೀಜಿ ನೆಟ್ಟಿದ್ದ ಅರಳಿ ಮರ

ಒಂದು ಸಂಠಾಸು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ಬಾಪೂ ಅದನ್ನು ಬಳಸಲು ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಹಟಮಾಡಿದ್ದು ದಾಖಲೆಯಾಗಿ ಸಂಠಾಸನ್ನೂ ಹಾಗೇ ಕಾಪಿಡಲಾಗಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತನ ಮನೆ ಬಂಗಲೆಯೆಂದು ಅಂದುಕೊಂಡರೆ ಪೆಗ್ಗು ಬಿದ್ದಂತೆ. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಮಣ್ಣಿನ ಮನೆಗಳು. ಗಾಂಧೀಜಿಯ ಆಶಯದಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆಗಳಿವು. ಇಂದಿಗೂ ಮಣ್ಣಿನ ಗೋಡೆ, ಮಣ್ಣಿನ ನೆಲ. ಯಾವ ಬಿಡಾರಕ್ಕೂ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕ ಅಂದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಇಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಬುಡ್ಡಿಗಳು, ಲಾಟೀನುಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಉರಿಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಕುಳಿತು ಬಂದವರೊಡನೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಹಜಾರ, ನುಲುುತ್ತಿದ್ದ ಕೋಣೆ, ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಚರಕ ಹಾಗೇ ಇದೆ. ಅವರ ಜೊತೆಗಾರ ಮಹದೇವ ದೇಸಾಯಿ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಿದ್ದ ಕೋಣೆ ಹಾಗೂ ಚಾಪೆ ಇಂದಿಗೂ ಹಾಗೇ ಇವೆ. ಗಾಂಧೀಜಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಂಚ, ಕುರ್ಚಿ ಜೀರ್ಣಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಮಹಾತ್ಮನ ವಿಚಿತ್ರ ಹವ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ.

ಇಲ್ಲಿನ ಗೋಡೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ಬರಹಗಳು ಗಾಂಧಿಯನ್ನು, ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ಒಂದು, ಜೈಲಿನಿಂದ ಮಡದಿ ಕಸ್ತೂರಬಾಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರ. ಆಗ ಕಸ್ತೂರಬಾ ತುಂಬಾ ರೋಗಗ್ರಸ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಾರ್ತೆ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧೀ ಕಸ್ತೂರಬಾ ಅವರನ್ನು ನೋಡಲು ಬರುವುದಾದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ತಪ್ಪೊಪ್ಪಿಗೆ ಬರೆದು ದಂಡ ಕಟ್ಟಿ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ಸುತರಾಂ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಕಸ್ತೂರಬಾಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ 'ನಿನಗೆ ತುಂಬಾ ಹುಷಾರಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನೀನು ಬದುಕುವುದೇ ಕಷ್ಟವೆಂದೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಾನು ಜೈಲಿನಿಂದ ದಂಡಕಟ್ಟಿ ಬರಲಾರೆ. ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಅಗಲುವುದೇ ದೈವಚಿತ್ತವಾಗಿದ್ದರೆ ವಿಷಾದಿಸಬೇಡ. ನೀನು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲವಾದರೂ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಸದಾ ನನ್ನೊಡನಿರುತ್ತೀಯೆ' ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ದೃಢವಾಗಿ ತಳ್ಳಿಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಯಾವ ಗಂಡಸು ತನ್ನ ತತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಈ ಮಾತು ಬರೆಯಬಲ್ಲ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವಾಗ ತಲೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ.

ಬಾಪೂ ಕುಟಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಗಾಂಧಿಯವರ ಮಾತೊಂದನ್ನು ಗೋಡೆ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅದು ಹುಚ್ಚು ಉನಾದದ ಬಗ್ಗೆ. 'ಜನ ಇವತ್ತು ಹುಚ್ಚು ಧಾವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಅಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ದಿನ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ - ಆಗ ಅವರು, ಛೇ ತಾವೇನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೆಂದು ಉದ್ಗರಿಸುತ್ತಾರೆ! ಒಂದಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದರಂತೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಾಗರಿಕತೆಗಳು ಬೆಳೆದು ಉಳಿದು, ಮತ್ತೆ ಅಳಿದು ನಾಮಾವಶೇಷಗೊಂಡಿವೆ. ಈಗ ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವವರನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ: ಇದಲ್ಲ ಯಾಕಾಗಿ? ಯಾವ ಉತ್ತುಂಗ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ? ಡಾರ್ವಿನ್ ಮಾನವ ವಿಕಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ. ಆದರೆ ಮಾನವ ಬೆಳೆದಂತೆ ಮನುಷ್ಯರ ನೈತಿಕತೆ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸತ್ಯ. ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳಿದ್ದು. ಜೀಸಸ್, ಬುದ್ಧ, ಪ್ರವಾದಿ ಮಹಮ್ಮದ್ ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳಿದ್ದು ಅದನ್ನೇ'.

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಈ ಮಾತು ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಹೊಂದುವಂತಿದೆ. ನಾವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮೊಳಗಿನ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಗೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧಿ ಸೇವಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚರಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶ, ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವೈಸ್‌ರಾಯ್ ಗಾಂಧಿಯವರ ಜೊತೆ ನೇರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಹಾಟ್‌ಲೈನ್ ಹೊಂದಿದ್ದರು ಎಂಬುದು. ಇಂದಿಗೂ ಫೋನಿನ ಆ ಗೂಡು ಹಾಗೇ ಇದೆ. ಇದಲ್ಲವೇ ನಮ್ಮ ಅರೆಬೆತ್ತಲೆ ಫಕೀರನ ತಾಕತ್ತು?

ವಾರ್ಡ್‌ಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರು ಗಾಂಧಿ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲ ಸಂಚರಿಸಿ ಬರಬೇಕು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಧನ್ಯತೆಯ ಕೃಣ ಅದೆನಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿ: feedback@sudha.co.in